



Bezpečnost a záchrana při závodě

Marek Pavlovský, Baška Krejčířiková, Třemošnice 2024

Hlavní motto

Jachting je svou povahou nepředvídatelný sport, a proto v sobě nese prvky rizika.

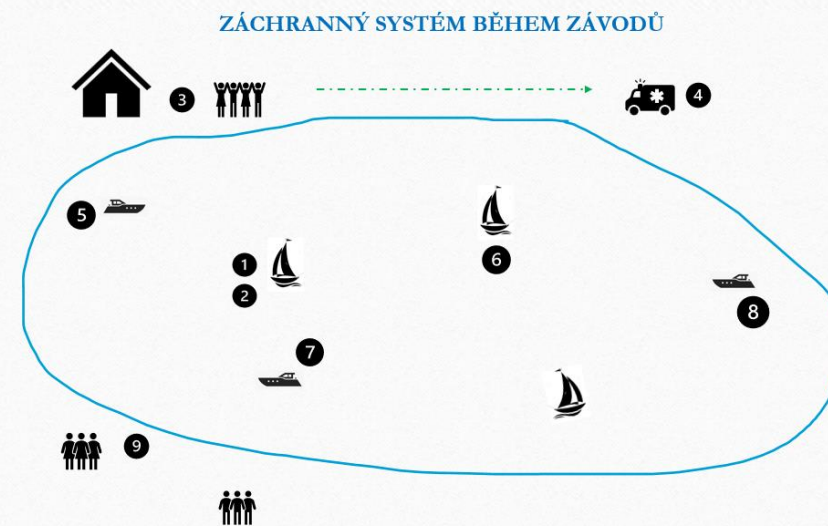
Účastí v Závodu všichni účastníci (závodníci, doprovod, rozhodčí, pořadatelé) souhlasí a berou na vědomí toto riziko.

Svým chování a dalšími opatřeními budou nebezpečí předcházet a s ním spojená rizika udržovat na nízké přijatelné úrovni.

Bezpečnost (koláč)

Na záchranném systému, na bezpečnosti a ochraně zdraví se podílí všichni účastníci závodu:

1. [Závodník](#)
2. [Kapitán lodě](#)
3. [Doprovod](#) (trenér a rodič)
4. [Pořadatel](#)
5. [Závodní komise](#), [technická inspekce](#), [záchrana na vodě](#), [záchrana na břehu](#)
6. [Český svaz jachtingu](#)



Přijetí pravidel (ZPJ 4)

Každý závodník, každá loď a každý doprovod přijímá pravidla automaticky tím, že

- Se účastní závodu nebo se jej hodlá účastnit (závodník)
- Poskytuje podporu (doprovod)
- Povolí svému dítěti se přihlásit k závodu (rodič / opatrovník)

Kapitán lodi se zaručuje, že všichni členové posádky a majitel lodi jsou vědomi této odpovědnosti, která jim z pravidel vyplývá.

Diskuse nad některými pojmy

- Co jsou to pravidla?
- Co je to PFD (osobní vztlakový prostředek) ?
- Odpovědnost lodě?
- Kapitán lodě vs. řidič motorového člun?

1. Závodník:

- Má platnou lékařskou prohlídku, znát svůj dlouhodobý a aktuální **zdravotní stav**
- Svoje **zdravotní omezení** vhodným způsobem komunikuje s kapitánem lodě, trenérem a pořadatelem
- Má připravený **osobní záchranný prostředek**; osoby mladší 18 let jej mají oblečený a, když platí ZPJ 40, tak jej mají oblečený všichni závodníci (viz ZPJ 1.2 a ZPJ 40).
- Je odpovědný za svůj **osobní rozvoj** v oblasti závodního jachtingu, bezpečného pohybu na lodi a postupů při převržení lodě a při jiných bezpečnostně náročných situacích

2. Kapitán lodě:

- Je odpovědný za **technický stav lodě**, adekvátní záchranné prostředky pro daný typ lodě a druh závodu (viz ZPJ 1.2)
- Umí určit **možnosti lodě a schopnosti posádky** pro dané a očekávané podmínky
- Rozhoduje, zda v daných podmínkách **vypluje**, zúčastní se závodu a bude pokračovat v závodě (viz ZPJ 3)
- Má **pojištění odpovědnosti**
- V rozumné míře **sleduje okolí**, aby mohl poskytnout pomoc jinému plavidlu nebo osobě v nebezpečí (viz ZPJ 1.1)
- Je odpovědný za svůj **osobní rozvoj** v oblasti závodního jachtingu, řízení lodě, řízení posádky, postupů při převržení lodě a při jiných bezpečnostně náročných situacích včetně situací zahrnující další plavidla a osoby

3. Doprovod (rodič nebo trenér) osoby mladší 18 let:

- **Pomáhá osobě mladší 18 let** při plnění povinností dle výše uvedených bodů „závodník“ a „kapitán lodě“
- **Je v průběhu závodu na sportovišti**, (vypsání závodu může stanovit, že musí být přítomen na doprovodném člunu)
- **Rodiče může zastupovat trenér**; formální předání práv si zajistí trenér nebo registrující klub (rozhodně to nebude kontrolovat pořadatel).
- **Baška**: není nutné to řešit teď, ale obecně máme hodně nejasností, o čem rozhoduje nezletilý (může rozhodnout o tom, zda bude startovat? Asi ano, protože o tom, zda vzdá, rozhoduje nezletilý závodník sám. Současné praxi podepisování něčeho dospělých u nezletilých závodníků před závodem nerozumíme – kdo a co svým podpisem zaručuje... Rodiče se běžně závodu nezúčastňují...

3. **Doprovod:** kapitán člunu (a přiměřeně posádka člunu, majitel, provozovatel):

- Udržuje **plavidlo technicky v pořádku** (osvědčení člunu, technické prohlídky)
- Má platné **osvědčení** pro řízení plavidla pro danou oblast plavby (VMP)
- Má platné **pojištění** odpovědnosti
- Je **střízlivý** (a posádka schopná vykonávat svoji práci)
- Má znalosti a schopnosti pro **záchranu na vodě** a člun musí být pro záchranu na vodě přiměřeně vybavený
- Má vysílačku **VHF** a umí komunikovat při záchranné operaci (viz ZPJ 37)
- Zná **pravidla** pro pohyb člunů (pro daný závod)
- Účastní se **bezpečnostního briefingu** před závodem (pokud je označen jako povinný)
- Každý člen posádky má připraven **osobní záchranný prostředek**; když platí ZPJ 40, musí jej mít oblečený
- **Člun je označen** podle pravidel pro daný závod
- Řidič člunu má nasezenu **výtrhovku**, pokud je motor v chodu

4. Pořadatel závodu:

- Je odpovědný za **přiměřený systém záchrany** a nese poměrně velkou trestní odpovědnost – byla by velká pomoc víc specifikovat očekávání ohledně záchranného systému (je v pořádku na přání dospělých závodníků nemít na vodě žádný záchranný člun? aneb alespoň best practice)
- Jmenuje **Ředitele závodu** a **velitele záchrany**
- Jmenuje **Závodní komisi** a další funkcionáře závodu
- Vydává **Vypsání závodu** (kde může specifikovat podrobnosti ohledně záchranného systému a povinností účastníků) – právě vypsání může pořadateli významně pomoci snížit svou trestní odpovědnost – ráda poskytnu návrh best practice pro NoR

5. Závodní komise (hlavní rozhodčí, přiměřeně další členové ZK):

- Může z důvodu **bezpečnosti start rozjížd'ky odložit nebo rozjížd'ku přerušit** (z bezpečnostních důvodů); (Baška: tady je pro mě nejasná hranice zodpovědnosti ředitele, velitele záchrany a závodní komise, např. hlášená bouřka)
- Závodny vede **spravedlivě a bezpečně**; (Baška: v mém světě by ZK a velitel záchrany spolu komunikovali, např. v situaci, kdy záchranné čluny jsou již vytížené a nestíhají... Není mi jasné, kdo má tady poslední slovo – velitel záchrany?)
- Členové ZK se stále **vzdělávají**, účastní se školení rozhodčích případně dalších školení v souvislosti s pořádáním závodu

Záchrana na vodě (vedoucí záchrany, přiměřeně další členové záchranného týmu)

- Povinnosti týmu záchrany nejsou stanoveny, závisí na zkušenostech a dobré praxi pořadatele; níže jsou uvedeny návrhy
 - Monitoruje situaci na vodě
 - Koordinuje motorové čluny pořadatele a doprovodu a další osoby
 - Může dát pokyn ZK k odložení nebo přerušlení rozjížd'ky
 - Podílí se na organizaci a vedení bezpečnostním briefingu
- Baška:
 - Best practice: v záchranném člunu jsou 2
 - Best practice: záchranné čluny taky plní funkci ZK, nicméně záchrana je prioritou. (jedna z výhod toho řešení je, že záchrana a ZK spolu dobře komunikuje ;-)
 - zajímavost – v praxi se často v rámci záchranného systému pořadatel spoléhá na doprovodné čluny. V současnosti pořadatel ale nemá žádnou představu o praktické schopnosti/zkušenosti posádek těchto člunů.

Kapitán a posádka pořadatelského člunu (člunu záchrany):

- Podrobnosti stanovuje pořadatelem. ZPJ a národní předpisy konkrétní požadavky nestanovuje.
- Na kapitána člunu platí pouze v přiměřeném rozsahu požadavky, které platí na doprovodný člun.

5. Technická komise:

- Dbá, aby lodě a závodníci dodržovali třídivá pravidla zejména s důrazem na bezpečnost
- Musí protestovat, když loď není v souladu s třídivými pravidly nebo ZPJ 50 (váha oblečení, trapézový postroj)

Zabezpečení břeh (ředitel závodu a další členové pobřežního týmu)

- Spolupracuje s týmem záchrany na vodě
- Monitoruje meteo situaci (bouřky)
- Zajišťuje drobné ošetření
- Zajišťuje spolupráci s IZS

6. Český svaz jachtingu:

- Vytváří odborné komise (KR, HZS, KMTI ..)
- Metodicky vede a snaží se organizovat školení pro funkcionáře závodu
- Dává důraz na bezpečnost při jachtařských aktivitách

6. Pojmy



Co jsou to pravidla?

Jsou definovány v definicích ZPJ

- (a) Pravidla v ZPJ, včetně definic, znamení závodu, úvodu, preambulí a pravidel příslušných dodatků, ale ne nadpisy;
- (b) World Sailing Směrnice, které byly určeny World Sailing jako pravidlo a jsou zveřejněny na webových stránkách World Sailing;
- (c) předpisy národního svazu;
- (d) pravidla tříd (pro lodě závodící podle handicapového nebo přepočtového systému, jsou pravidla tohoto systému „pravidly tříd“);
- (e) vypsání závodu;
- (f) plachetní směrnice; a
- (g) jakékoli další dokumenty, které řídí závod.

[Zpět na slide diskuse](#)

Co je to PFD (osobní vztlakový prostředek)?

Pravidla obecně neuvádějí, kterou PFD je nutné nebo vhodné mít oblečenu. Pokud Třídová pravidla neuvádějí druh PFD, je zcela na zodpovědnosti závodníka, aby pro dané podmínky vybral a nosil správný PFD.

Poznámka: některá třídová pravidla uvádí konkrétní typ PFD (například třída 420 vyžaduje PFD dle normy ČSN EN ISO 12402- 5 nebo obdobný ekvivalent, zakazuje nafukovací vesty).

Co je to PFD (osobní vztlakový prostředek) - pokračování

Pro informaci evropské normy pro PFD rozlišují jednotlivé úrovně:

- ISO 12402-2 úroveň N275
- ISO 12402-3 úroveň N150
- ISO 12402-4 úroveň N100
- ISO 12402-5 úroveň N50 (buoyancy aid)

Neznamená to však, že PFD musí automaticky splňovat normu řady ISO 12402-x. Ale pouze platí obrácená cesta: pokud mám PFD certifikovaný podle jedné z norem ISO 12402-x a udržuji jej a používám jej podle pokynů, potom mám funkční PFD pro danou úroveň.

[Zpět na slide diskuse](#)

Odpovědnost lodě

- ZPJ v názvosloví definuje „Lod“ jako Plachetnice a posádka „on board“. Výraz kapitán nebo skipper se v ZPJ neobjevuje. Pouze odpovědná osoba dle ZPJ ZPJ 46.
- Domnívám se, že, pokud se mluví o odpovědnosti lodě, jedná se o společnou odpovědnost jak kapitána, tak i každého člena posádky a (přiměřeně též vlastníka nebo provozovatele).
- [Zpět na slide diskuse](#)

Kapitán lodě

- Synonyma pro „kapitána lodě“ je: „odpovědná osoba“ (podle ZPJ 46) nebo „vůdce plavidla“ (dle zákona o vnitrozemské plavně) nebo „skipper“
- Kapitán lodě je na palubě lodi a je odpovědný za loď a její posádku
- Kapitán nemá povinnost kormidlovat nebo držet volant, je zcela v jeho pravomoci, jakým způsobem mezi posádku rozdělí jednotlivé úkoly

Proto se důsledně vyhýbám výrazu „řidič člunu“ (který má smysl pouze v souvislosti s výtrhovkou)

[Zpět na slide diskuse](#)

Děkuji za pozornost!

Marek Pavlovský a Baška Krejčíříková